

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 8.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1893.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Οὐδὲν οὕτως ἀδέβαιον καὶ ἀόριστον καὶ μετέωρον, ἅμα δὲ καὶ ἀνησυχητικόν, ὅσον ἢ ἐν Ἑλλάδι ἐνεστῶσα πολιτικὴ κατάστασις. — Διοικεῖ κυβερνήσις κοινοβουλευτικῶς κραταιά, καὶ ὅμως πανταχόθεν ἀμφιβολία ἐκφράζονται περὶ τῆς ἀσφαλείας καὶ τοῦ διαρκεστέρου βίου τοῦ παρόντος ὑπουργείου· ἀνάσσει βασιλεὺς μέχρις ὑπερβολῆς εὐλαβηθεὶς πάντοτε τοὺς πολιτειακοὺς θεσμοὺς τοῦ τόπου, καὶ ἐν τούτοις οὐ διαλείπουσιν αἱ ὑποψίαι περὶ ἐνδεχομένης ταχυτέρας ἢ βραδυτέρας ἀπελάσεως τῆς κοινοβουλευτικῆς κυβερνήσεως· ὑπάρχει λαὸς ἀείποτε διαπρέψας ἐπὶ νομιμοφροσύνῃ καὶ εὐαγωγίᾳ, καὶ ὅμως κατ' αὐτὰς ἡ δημοσία γνώμη κατέχεται ὑπὸ πυρετοῦ ἀγανακτήσεως, οὗ τὰ συμπτώματα δύνανται νὰ μὴ ὦσιν ὅλως ἀκίνδυνα. — Τὸ φαινόμενον ἀποδεικνύει ὅτι συμβαίνει τι αὐτόθι ὅλως ἐκτακτον, ἰσχυρῶς ἐπιδρῶν ἐπὶ τῆς ψυχολογικῆς διαθέσεως τοῦ δημοσίου καὶ ἐξωθοῦν αὐτὸ εἰς σκέψεις, ἔστιν ὅτε δὲ δυστυχῶς τοὺς ἀσυνετώτεροους καὶ εἰς πράξεις, ἀπαρδούσας ὅλως πρὸς τὴν γαλήνην, ἧς ἀπόλυτον ἔχει χρεῖαν ἡ χώρα, ὅπως συνέλθῃ ἀπὸ τῆς ταραχῆς, εἰς ἣν ἐνέβαλεν αὐτὴν τὸ κατάντημα τῆς οικονομικῆς πολιτικῆς τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ ὀυθμίσῃ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι πορείαν κατὰ τοὺς νέους ὁρους ὑπάρξεως, οὗς δημιουργεῖ αὐτῇ τὸ κατάντημα τοῦτο. — Δὲν θέλομεν νὰ ἐνδιατρίψωμεν σήμερον εἰς λεπτομεροῦς τῶν αἰτίων τῆς καταστάσεως ταύτης ἔρρεναν, ἀλλ' οὐδ' ἀποδίδομεν εἰς τὰ γενόμενα τὸν χαρακτῆρα, δι' οὗ ὁ πολιτικὸς ἀνταγωνισμὸς οἰκτρῶς ἐκπίπτων τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ σκοποῦ, θέλει νὰ περιβάλῃ αὐτά· νομίζομεν ὅμως ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ κατανοήσωσι πάντες, ἀρχοντές τε καὶ ἀρχόμενοι, συμπολιτευόμενοι τε καὶ ἀντιπολιτευόμενοι, βουλευταὶ τε καὶ λαός, ὅτι στοί-

χειωδέστατον καθήκον πατριωτισμοῦ ἐπιβάλλει κατασίγασιν τινα παθῶν καὶ συμπερόντων, ἀνευ τῆς ὁποίας κίνδυνος μὴ τὰ ἀποτελέσματα τῶν κυβερνητικῶν ἀποτυχιῶν ὑπερβῶσι καὶ αὐτὸ τὸ ἐνεστὼς ἀλγεινότατον ἠθικὸν ὄριον αὐτῶν καὶ ἀποβῶσι πολὺ γενικώτερα καὶ πολὺ ὀλεθριώτερα ἢ ὅτι ἐμφανίζει ἡ ἐνεστῶσα ὑπὸ τὸ πρῶμα τοῦ πάθους προθεώρησις αὐτῶν. — Αἱ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύουσιν κοινωνικαὶ συνθῆκαι ἀπέβαινον τέως ἥττον σχετικῶς κινδυνώδη τὴν ἐκτράχυνσιν τῶν πολιτικῶν ἀγώνων, ὧν καὶ τὰ λυπηρότατα ἐπακόλουθα ἔσχον πάντοτε παροδικὸν χαρακτῆρα. Δυνάμεθα ὅμως νὰ εἰπώμεν ὅτι ἐξακολουθεῖ τὸ αὐτό, καὶ ὅταν δι' ἀκράτως ἐμπαθοῦς πολιτειακῆς συμπεριφορᾶς ἡ κυρία τῆς κοινοβουλευτικῆς ζωῆς τοῦ βασιλείου δύναμις, αὐτὸς ὁ φιλόνομος καὶ εὐάγωγος λαὸς ἢ καὶ μέρος αὐτοῦ μόνον — ἢ πενία δὲ εἶνε γνωστὸν ὅτι γίνεται πολλάκις ὁ κἀκιστὸς τῶν συμβούλων — ἀφεθῇ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν νοσηρῶν κοινωνικῶν στοιχείων, ἅτινα ἀπὸ τῆς ἐνεστῶσης γελοίας αὐτῶν μορμῆς δύνανται, ὅταν εὐφωσιν ἔδαφος κατάλληλον, ν' ἀποτελέσωσιν ὀργανωμένας ἐγκληματικὰς ἐστίας; — Νομίζομεν ὅτι μόνη αὕτη ἡ σκέψις ἀρκεῖ, ὅπως ἐπιτρέψῃ ἡμῖν νὰ καλέσωμεν πάντας εἰς προσοχήν. — Ὡς πρὸς τὴν τακτικὴν ἐργασίαν τῆς κυβερνήσεως, ἥδη κατὰ τὰς τελευταίας ἐξ Ἀθηνῶν πληροφορίας τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ προϋτίθετο νὰ ὑποβάλῃ τῇ Βουλῇ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1894, τοῦ κ. Τρικούπη εἰσηγομένου τοῦτον διὰ μακροῦ καὶ ἐμπεριστατωμένου λόγου. — Ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος λέγεται ὅτι θὰ περιορίσῃ τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ κράτους εἰς ὀγδοίκοινα ἑξ ἑκατομμύρια μετὰ πραγματικοῦ ἰσοζυγίου, μᾶλλον δὲ, κατὰ τὰς κυβερνητικὰς εἰδήσεις, μετὰ λανθάνοντος περισσεύματος δέκα ἑκατομμυρίων, διατεθισμένων πρὸς μερικὴν ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Εὐχόμεθα τοῦτο ἀπὸ καρδίας· ἀλλ' «ἐὰν μὴ ἴδω, οὐ μὴ πιστεύσω».

Ἡ Βουλγαρία, τὰ παθήματα τῶν ἄλλων ἰδία, φαίνεται, μαθήματα ποιουμένη, ἐν τῷ νέῳ προϋπολογισμῷ.

ὁμῶ αὐτῆς εἰσάγει οἰκονομίας, δι' ὧν ἐλπίζει ν' ἀποτρέψῃ τὸ ἀπειλοῦν καὶ ταύτην οἰκονομικὸν ναυάγιον. — Ἀγνοοῦμεν κατὰ πόσον εἰς τέλος θὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθομένου, εἰσαχθεῖσα ἅπαξ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν κατωφερῇ τῶν δανείων καὶ τῶν πολυδαπάνων δημοσίων ἔργων καὶ ἐξοπλισμῶν ὁδόν· πάντοτε ὅμως ἐγκαιρότερον ἄλλων φαίνεται συνιδούσα τὸν ἀπειλοῦντα καὶ αὐτὴν ὀλεθρον.

Ἐν Σερβίᾳ ἡ κυβερνήσις τοῦ κ. Γροῦιτς ἐξακολουθεῖ τὸ ἔργον αὐτῆς ἀνευ μεγάλων ἐκ μέρους τοῦ κοινοβουλίου προσκομμάτων, αἰσιῶς δὲ χωρεῖ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἥτις συντελουμένη θὰ παρεῖχε βεβαίως πλείονα στοιχεῖα διαρκείας εἰς τὸ ἐνεστώτος ὑπουργεῖον. — Ἀλλὰ ταυτοχρόνως διεξάγεται παραλλήλως καὶ ἕτερον ἔργον, ἡ δίκη τῶν φιλελευθέρων ὑπουργῶν, κατηγορουμένων, ὡς γνωστόν, ἐπὶ διαφόροις ἀντισυνταγματικαῖς πράξεσι πρὸς μακροτέραν ἐξασφάλισιν ἑαυτοῖς τῆς ἀρχῆς. — Ἡ ἐνοχὴ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ὑπουργῶν εἶνε γεγονὸς ἀναμφισβήτητος· ὑπάρχουσιν ὅμως λόγοι τινές, πειθόντες ὅτι ἡ σερβικὴ δικαιοσύνη ἀποφανθήσεται μετ' ἐπιεικειᾶς ἐπὶ τῆς δίκης ταύτης. — Ἐν πρώτοις εἰς τὰς πλείστας τῶν παρανομιῶν, εἰς ἃς ἡ ὑπὸ τὸν κ. Ἀδακούμοβιτς κυβερνήσις κατὰ τὴν ὀλιγοχρόνιον ὑπαρξίν αὐτῆς ἐξετράπη, περιέπεσον καὶ πᾶσαι σχεδὸν αἱ πρὸ αὐτῆς ριζοσπαστικαὶ κυβερνήσεις, ὅπερ τὴν δίκην περιβάλλει διὰ μονομεροῦς καὶ μεροληπτικοῦ χαρακτῆρος. — Εἴτα, ὡς ἀπεδείχθη κατὰ τὰς προκαταρκτικὰς ἐν τῇ Σκουπίνᾳ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζητήσεις, πολλὰ τῆς κατηγορίας κεφάλαια δὲν δύνανται νὰ στηρικθῶσιν ὑπὸ τοῦ γράμματος τῶν νόμων τοῦ κράτους. — Τελευταῖον αἱ ἐσωτερικαὶ περιστάσεις τῆς χώρας, οὕτω τελείως ἀνακυψάσθης ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον δεινῶς μαστίξαντος αὐτὴν σάλου τῶν πολιτικῶν παθῶν, ἅτινα εὖρον γόνιμον ἑδαφος, ληπαινόμενον ὑπὸ τῶν περιπειριῶν τοῦ βασιλικοῦ οἴκου, ἐπιβάλλουσι πολλὴν ἐπιψύλαξιν εἰς πᾶν ὃ τι δύναται νὰ ἐξεγείρῃ αὐτῆς τὰ πάθη ταῦτα καὶ νὰ παραδώσῃ τὴν χώραν εἰς νέας πολιτικὰς θυέλλας. — Ἡ οὖν καταδικὴς πολιτικὴ ἐξόντως μερίδος ὅλης θὰ ἐπέφερε τὸ κυνδυνῶδες τοῦτο ἀποτελέσμα, τούτου δ' ἕνεκα ἐλπίζεται ὅτι αἰσθήματα ἐπιεικειᾶς θὰ ὑπαγορεύσωσι τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου.

Ἐν τῇ δυσμικῇ Εὐρώπῃ ἡ τῆς Ἰταλίας κατάστασις δια τὰ ἐν Σικελίᾳ ἰδίᾳ συμβαίνοντα ἐφειλκυσε ζωηρὰν τὴν προσοχὴν τοῦ δημοσίου. — Ὁ κ. Κρίστινς ἐντεταλατο δικαιοτέραν τῶν δημοτικῶν φόρων κατανομὴν καὶ ἡπιωτέραν κατὰ τὴν εἰσπραξίν συμπεριφορὰν, ἅμα δὲ ἀποστολὴν ἰσχυροτέρας στρατιωτικῆς δυνάμεως· ἀλλ' οὐδέτερον τῶν μέτρων τούτων ἰσχύσεν εἰς κατεύναδιν τῶν πνευματικῶν, νέᾳ δὲ ἀποτελέσματα τοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν κατοίκων ἠγγέλθησαν, προκαλέσαντα καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς αὐτοπροσώπου ἐπὶ τόπου μεταβάσεως τοῦ νέου πρωθυπουργοῦ. — Οὗτος, ὅσον νῦντύχσεν ἅμα ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐπανερχόμενος ἐν τῇ ἀποικιακῇ πολιτικῇ, τῶν ἰταλικῶν στρατευμάτων νίκην ἀξιόλογον καταγαγόντων ἐν Ἀφρικῇ, τόσον ἀτυχεῖ ἐν τοῖς ἐσωτερικοῖς τοῦ κράτους πράγμασιν, αὐτῆς τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ πατρίδος γυνόμενης τῆς κινδυνωδετέρας ἐστίας τῆς διατράξεως τῆς ἡσυχίας. — Ἐλπίζεται λοιπὸν ὅτι ἡ περίστασις

αὕτη θὰ ἐνίσχυε παρ' αὐτῷ ἔτι μᾶλλον τὴν πεποίτησιν περὶ τῆς ἀνάγκης ριζικωτέρας θεραπείας τοῦ μαστίζοντος τὸν τόπον κακοῦ, ὅτι δὲ τούτου ἕνεκα τὰ θρυλούμενα αὐτῆς περὶ σπουδαιοτέρων ἢ τῶν ἀγγελθεισῶν ἦδη οἰκονομιῶν ἐν τῷ στρατιωτικῷ προϋπολογισμῷ, αἵτινες, ὡς λέγεται, ἐπιτευχθήσονται διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν στρατιωτικῶν δωματίων, ἐλαττώσεως δὲ, ἣν ἔλαβον ἦδη ὑπ' ὄψει καὶ οἱ σύμμαχοι τῆς Ἰταλίας καὶ ἐκόντες ἄκοντες παρέσχον τὴν συγκατάθεσιν αὐτῶν, πραγματοποιήσονται τέλος.

Ἐν Γαλλίᾳ τὸ πλημμελειοδικεῖον Ἀγγουλέμης ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ περὶ τῶν ἐπὶ ταῖς ἐν Αἰγμόρτῃ ταραχαῖς κατηγορουμένων, ἣν δὲ αὕτη ἀθωοτικὴ πάντων. — Ἡ ἐτυμνηγορία αὕτη τῆς γαλλικῆς δικαιοσύνης κατεκρίθη ὡς μεροληπτικὴ καὶ ἐνθαρρύνουσα τὸ παρὰ ταῖς γαλλικαῖς ἐργατικαῖς τάξεσιν ἀπὸ τινος ἀρξάμενον νὰ ἐμφανίζεται μισοξενικὸν πνεῦμα. — Ἡ κατάκρισις ἀναμφιδόλως εἶναι εὐλογος, μάτην δὲ πειρῶνται ὄργανά τινα τοῦ γαλλικοῦ τύπου νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἀπόφασιν ὡς ἀποτελεσμα ἐπηρεασμοῦ τῶν δικαστῶν ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν δίκην, προσδληπτικῆς ἄλλως τε, παρουσίας τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ ἰταλοῦ προξένου. Διότι οἱ δικασταί, ἵνα ᾧσιν ἄξιοι τῆς θέσεως αὐτῶν, μόνον ὑπὸ τοῦ δικαίου καὶ τῶν καθοριζόντων αὐτὸ νόμων ὀφείλουσι νὰ ἐπηρεάζωνται. — Ἀλλ' ἀτυχῶς ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ καὶ περὶ τοῦ γαλλικοῦ τύπου, περὶ τινῶν τοῦλάχιστον ὀργάνων αὐτοῦ, δὲν δύναται τις ν' ἀποφανθῇ ἀνεπιψύλακτως. Ἀπὸ τινος χρόνου τὰ ὄργανα ταῦτα τοιαύτην γλῶσσαν μετήρχοντο κατὰ τῶν ἐν Γαλλίᾳ ξένων, ὥστε δὲν θὰ ἠδίκει ἰσὼς μεγάλως ὁ ὑποπτεῖων ὅτι τὰ ἐν Αἰγμόρτῃ λυπηρὰ γεγονότα ἦσαν ἐν μέρει καρποὶ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος μισοξενικῶν θεωριῶν, δυνάμει τῶν ὁποίων ὁ γάλλος ἐργάτης εἰθίσθη νὰ θεωρῇ τὸν ἐν Γαλλίᾳ ξένον, ὑπὸ μετριοτέρους ὅρους διὰ τὸ λιτοδίατον δυνάμενον νὰ παρέχῃ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, ὡς ἐχθρὸν καὶ μάλιστα τοῦ αὐτόχθονος. — Ἐν γένει δὲ πάντα ταῦτα πηγὴν αὐτῶν ἔχουσι τὰς ὑπὲρ τῆς ἐγγωρίου ἐργασίας κρατούσας ἄκρως προστατευτικὰς ἀρχάς, αἵτινες λίαν φοβούμεθα μὴ ἐπέδρασαν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἐπὶ τῆς ἐτυμνηγορίας τῶν πλημμελειοδικῶν τῆς Ἀγγουλέμης.

Αἱ πρὸς διομολόγησιν ἐμπορικῆς συμβάσεως, καταπαυσομένης τὸν κρατοῦντα ἀπὸ τοσοῦτου ἦδη χρόνου τελωνειακὸν πόλεμον Γερμανίας καὶ Ρωσίας, διαπραγματεύσεις, ἀπὸ τῆς 1ης ὁκτωβρίου ἐπαναληφθεῖσαι ἐν Βερολίνῳ, ἠγγισαν, φαίνεται, εἰς τὸ πέρας αὐτῶν, κατὰ τὰς τελευταίας ἐιδήσεις ἐπικειμένης ἦδη τῆς ὑπογραφῆς τῆς σχετικῆς συμβάσεως. — Ἀτυχῶς οὐδὲν ἡμῖν ἀγγέλλεται ὁμοίως εὐάρεστον καὶ περὶ τῶν ὡς πρὸς τὴν ἐμπορικὴν πολιτικὴν τῆς γερμανικῆς κυβερνήσεως διαθέσεων τῶν ἐν Βερολίνῳ κρατούντων κοινοβουλευτικῶν στοιχείων. — Τούναντιον ἡ ἐκ τοῦ ζητήματος τούτου τέως ὑπολανθάνουσα κρίσις ἐξεδηλώθη πλέον ἀπροκάλυπτος, ἥδη δὲ προβλέπεται τὸ ἐνδεχόμενον τῆς παραιτήσεως τοῦ ἀρχιγραμματέως ἐπὶ τῇ ἐνδεχομένῃ ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου ἀπορρίπτει τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος συμβάσεως.

M. E. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.